

ZPRAVODAJ



plzeňské diecéze

12/2022

PROSINEC



První neděle adventní v Klatovech. Fotil Jiří Strašek.

Advent a Vánoce



Biskupství plzeňské



MĚSTSKÝ
ÚŘAD PLZEŇ

Srdečně zveme na akce pořádané Biskupstvím plzeňským

Každou neděli adventní (27. 11. / 4. 12. / 11. 12. / 18. 12.):

– 6:45 **Roráty v podání Plzeňského literátského bratrstva**

– 15:00 **Adventní půlhodinky** – improvizace významných českých varhaníků
27. 11. – Vladimír Roubal se zamyšlením generálního vikáře Petra Hrušky
4. 12. – Miroslav Pšenička
11. 12. – Pavel Černý se zamyšlením faráře Pavla Petrašovského
18. 12. – Jakub Janšta se zamyšlením biskupa Tomáše Holuba

27. 11., 10:00 **Mše svatá s gregoriánským chorálem** (Schola Cantorum Pilsensis)

28. 11., 19:00 **Koncertní provedení rorátů** (soubor Ritornello | řídí Michael Pospíšil)

17. 12., 16:30 **Půjdeme spolu do Betléma.** Průvod se sochou Ježíška, kterého biskup Tomáš Holub a starosta ÚMO 3 David Procházka položí do jesliček na náměstí Republiky. Průvod vyjde z budovy plzeňského biskupství.

18. 12., 10:00 **Mše svatá s přivítáním Betlémského světla**

Rozdávání Betlémského světla v centru Plzně (betlemskesvetloplzen.skauting.cz)

23. 12. 14:00–18:00 Katedrála sv. Bartoloměje

24. 12. 9:00–17:00 Katedrála sv. Bartoloměje, 13:00–16:00 kostel NPM,
10:00–13:00 Kostel U Ježíška, 9:00–15:00 kostel sv. Jana Nepomuckého

24. 12., 11:00 **Staroplzeňský Živý Betlém**, nám. Republiky

24. 12., 24:00 **Půlnoční bohoslužba s biskupem Tomášem Holubem**

25. 12., 10:00 **Slavnost Narození Páně** – Slavnostní mše svatá s biskupem Tomášem Holubem

25. 12., 16:00 **Slavnostní nešpory** s biskupem Tomášem Holubem

26. 12., 16:00 **Vánoční koncert skupiny Quo Vadis** pro Tříkrálovou sbírku v kostele Nanebevzetí Panny Marie ve Františkánské ul.

28. 12., 16:00 **Slavnostní vánoční koncert** – J. R. Ensemble | umělecký vedoucí: Jan Rezek

1. 1., 10:00 **Nový rok, pontifikální mše svatá** s biskupem Tomášem Holubem

Pokud není uvedeno jinak, akce se konají v katedrále sv. Bartoloměje v Plzni.

www.bip.cz

Advent

Vánoce

Úvodník

Anděl: „Vstávejte! Nespěte! Dnes se vám narodil spasitel Kristus Pán.“

Pastýři: „Řekni nám kde, půjdeme se mu poklonit.“

Anděl: „Najdete ho ve chlévě položeného do jeslí.“

Pastýři: „V našem chlévě?“

(úryvek ze scénáře Staroplzeneckého Živého Betléma)

Máte v sobě někdy chaos, nepořádek? Takový menší chlív? Vězte, že i ve chlévě se může narodit něco krásného a něco výjimečného, jako tomu je v příběhu o narození Ježíše Krista. Advent, kterým teď procházíme, je čas očekávání příchodu, ve kterém se pustíme do zametání, utírání, luxování a praní všeho toho, co se v nás zašpinilo. A osobně se domnívám, že tento způsob úklidu je důležitější než ten opravdový, který se pojí ještě s mnoha dalšími aktivitami příprav na Vánoce, díky kterým někteří z nás nevydrží do půlnoční, ale usnou již po štědrovečerní pohádce.)

To, že se blíží vánoční svátky, v tomto Zpravodaji jistě poznáte. Najdete v něm rozhovor s Jaroslavem Vracovským, salesiánským misionářem v Mongolsku, který píše o své práci i o Vánocích v této převážně buddhistické zemi. Na následující stránkách narazíte také na texty našich kněží, kteří s námi sdílí vánoční zvyky a zkušenosti z jejich rodné země nebo ze země, o kterou se zajímají. Nabízíme rozhovor o tradičním Staroplzeneckém Živém Betlému, který zve na několik letošních představení.

Po Vánocích přichází nový rok, který bude pro Zpravodaj plzeňské diecéze znamenat hned několik změn. Chystáme pro vás obsahové novinky, například tematické rozhovory, rubriku o vzdělávání nebo turistického průvodce naší diecézí, objeví se ale i stránka pro děti. Pracujeme také na novém vizuálu Zpravodaje a doufáme, že se vše podaří a již brzy se k vám dostane.

Přeji vám požehnané prožití adventu a vánočních svátků.

Hana Zemenová
redaktorka



Co se stalo

Co se stalo

Zrekonstruovaná kaple ve Štítarech u Hostouně byla 23. října slavnostně otevřena. Před sedmi lety to byla ruina.

Kaple sv. Judy Tadeáše se nachází ve vesničce Štítary. Štítary leží východním směrem cca 3 kilometry od Hostouně, pod kterou vesnička spadá. Před rekonstrukcí byla kaplička ve velmi špatném stavu. Jednak církev neměla peníze na opravy starých a nevyužívaných budov, jednak byly Štítary určeny v územně plánovací dokumentaci Plzeňského kraje k zatopení štítarskou přehradou. To bylo cca do roku 2017.

V roce 2015 došlo k převodu kaple z ŘKC na město Hostouň. Dohodli jsme se s panem biskupem Radkovským, že se pokusíme národní kulturní památku zachránit. Město nechalo udělat od projektové kanceláře „Soukup Opl Švehla“



projektovou dokumentaci na opravu kaple. V roce 2018 jsme nechali za finanční spoluúčasti Ministerstva pro místní rozvoj ČR opravit krovy, střechu a veškeré střešní prvky.

V roce 2020 jsme za pomoci dotace z Ministerstva kultury opravili sochu sv. Judy Tadeáše a sluneční hodiny na jižní straně fasády kaple.

V roce 2021–2022 město provedlo rekonstrukci zbylé části kaple. Tato fáze zahrnovala největší objem prací v celkové hodnotě cca 6 milionů Kč. Rekonstrukce kaple vyšla celkem na cca 11 milionů Kč, z toho dotace byla cca 5 milionů Kč. Zbylou část 6 milionů Kč uhradilo město ze svého rozpočtu.

Proč jsme kapli opravili? Protože církev by to asi nezvládla – z důvodů výše uvedených v úvodu. Město se rozhodlo, že se o to pokusí. Památka je na našem území a nechtěli jsme chodit a jezdit okolo památky, která se rozpadala. Rozhodování nebylo jednoduché, město má mnoho jiných nemovitostí, o které je třeba se starat a plno jiných povinností, které musí ze zákona plnit.

Původní mobiliář se bohužel nedochoval žádný. Snad jen oltář, který byl zrekonstruován podle dobových fotografií. Veškeré rekonstrukce probíhaly podle skvěle připravené projektové dokumentace od Ing. Švehly a paní Peleškové pod bedlivým a přísným dohledem zaměstnanců Národního památkového ústavu Plzeň (Mgr. Zouharová-Karlová, Mgr. Cikán) a pracovníka Odboru památkové péče města Domažlice Jana Hinterholzinger. Současný mobiliář umístěný v kapli pořídilo město na svoje náklady.

Otevření kaple bylo milé, příjemné a vtipné. (red. zkráceno) V kapli plánujeme organizovat koncerty, mše, velikonoční a vánoční akce, které obohatí kulturní a společenský život ve Štítarech. Navštívit kapli je možné kdykoliv po dohodě se starostou města.

Ing. Miroslav Rauch
starosta Hostouně

Výlet do Sušice a Horažďovic – farnost Starý Plzenec

29. října jsem se s dcerou zúčastnila historicky třetího společného výletu staroplzenecké farnosti. Tentokrát bylo naším cílem malebné šumavské městečko Sušice a jeho pamětihodnosti.

Cesta ubíhala dobře a bez větších zádrhelů jsme v plánovaném čase dorazili k prvnímu zastavení dnešní cesty, ke klášteru kapucínů. Zde jsme se rozdělili na dvě party, my s dětmi jsme šli řádit do lanového Off parku a druhá skupina se odebrala k prohlídce kláštera a kostela sv. Felixe.

Po hodině lezení a dalších atrakcí děti vybily energii, dospělí získali nové vědomosti a byl čas na oběd. Na ten jsme se téměř přesně všichni sešli v nedalekém pivovaru U Švelchů, kde jsme příjemně poseděli, popovídali, trochu víc se seznámili, odpočinuli si a vzhlíželi k našemu dalšímu cíli. Tím byla kaple Anděla Strážce nad městem. Většina z nás k ní došplhala náročnějším terénem po trase Křížové cesty, méně zdatné účastníky dovezl autobus na parkoviště pod kaplí a naopak více zdatní (např. děti, které po dopoledních aktivitách znovu nabraly plnou dávku energie při obědě) to brali rovnou za noselem do příkrého kopce nejkratší cestou.



Naše úsilí bylo po zásluze odměněno. Nad romantickými schodovými stupni se nám, za barevně oděnými listnatými stromy, objevila před očima kaple v celé své kráse. Spočinuli jsme na zídce, vyhřívali se na sluníčku a vstřebávali nádherné šumavské babí léto. A už na nás čekali Přátelé Andělíčku, spolek, který se o zdejší památku stará. Vešli jsme tedy dovnitř, prohlédli si všechna místa kaple, vyslechli odborný výklad o historii i současnosti nejen těchto prostor, ale částečně i celého města a jeho okolí, a nakonec si všichni příjemně zazpívali za doprovodu pana Josefa Švédy a jeho dcery Rozárky.

Bylo načase odjíždět, i když asi za všechny mohu říci, že se nám vlastně odtud vůbec nechtělo. Nicméně naše cesta měla ještě jedno zastavení, ještě jeden západočeský klášter, a to v nedalekém městě Horažďovice. Přejezd byl krátký, pan řidič zručně zaplul s autobusem k parkovišti nedaleko našeho cíle a my jsme mohli vyrazit. Prohlídku nám informacemi obohatil pan Kilbergr, pamětník a znalec nejen zdejší historie, která byla v mnohých dobách velmi pohnutá. Dnes ale areál funguje, díky Bohu a taky díky řádu školských sester de Notre Damme. Ty se starají i o přilehlý kostel Nanebevzetí Panny Marie, který se, i přes působení vojáků v minulých časech, zdá být poměrně dobře zachovalý.

Nebýt pomalu zapadajícího slunce, asi bychom se všichni rádi ještě zdrželi. Bylo hezky, na tuto dobu až nezvykle teplo a příjemně se povídalo. Pomalu jsme se tedy odebrali k autobusu a vstřebávali dojmy z celého dnešního putování. Za sebe musím říct, že jsem byla vším skoro až přeplněná a večer mě přemohla velká únava. Byla ale příjemná, celý dnešní den byl prodchnutý krásnou duchovní energií. Věřím, že všichni budeme na tuto cestu dlouho vzpomínat, radovat se z ní a současně se těšit na další akci v naší farnosti, ať už to bude lampionový průvod, výlet nebo jen obyčejné setkání na farní zahradě či v kostele před mší svatou. Děkuji taky skvělým organizátorkám, Petře Koňářkové a Manče Laiblové, za skvěle připravený program, všem výletníkům za příjemnou atmosféru celé cesty a vůbec všem, kteří měli na našem výletě podíl. A za rok zase!

Jitka Nekolová

ŘKF Starý Plzenec

Oslavy 28. října – poděkování

Dne 28. října byla návštěvnost v Meditační zahradě poměrně dobrá – 240 osob prošlo naší bránou.

Klidné prostředí povzbudilo návštěvníky k procházkám padajícím listím nebo odpočinku na lavičkách či k focení podzimní nálady. Někteří se nechali zlákat samoobslužným barem, sdíleli se u voňavé kávy nebo chlazených nápojů. Děti si hrály na pískovišti nebo se připojily k rodičům v opékání buřtů na ohni. Z kaple zněly tóny swingu. Každý z návštěvníků si opravdu užíval slunečný sváteční den po svém. My, organizátoři, jsme běhali kolem dokola, aby vše klaplo a na konec jsme symbolicky zamknuli zahradu a ukončili letošní sezónu. Vyčerpaní, ale šťastní děkujeme všem dobrovolníkům i dárcům.

Mgr. Jaroslava Straková

správkyně Meditační zahrady Plzeň

Antikvartet Dušana Vančury ve Žluticích

Po úspěšném pilotním koncertu vokální skupiny X-TET 28. října 2021 jsme konstatovali, že za rok zase něco podobného připravíme. Atmosféra na koncertu nás chytla za srdce, a tak jsme s paní Alenou Adámkovou vybrali pro naše posluchače kapelu, která byla další nadějí, že to bude opět ono. A díky Bohu bylo! Antikvartet založil Dušan Vančura (1937–2020) v roce 1962. Zakrátko přešel do Spirituál kvintetu a kvartet rozpustil. V roce 2013 začal pod stejným názvem vystupovat s manželkou Zuzanou, Magdalenou Jungwirthovou a Štěpánem Štruplem. Když Dušan 16. dubna zemřel, zdálo se, že kapela končí. Naštěstí tomu tak nebylo a my jsme se v pátek 7. října 2022 na koncertu v našem kostele přesvědčili, že hrají a zpívají pro srdce svých posluchačů. Děkuji touto cestou MKS Žlutice za vstřícnost a spolupráci v přípravě a realizaci zdařilého koncertu. Vám všem, kteří jste přišli a tuto akci s námi prožívali, moc děkuji!

P. Pavel Kavec



Vlaštovka v listopadu

Už jste viděli vlaštovku v listopadu? Já ne. A kdyby ji člověk i zahlédl, tak by to určitě vyvolalo rozpaky. Spatřit ji v květnu, to člověka naplní radostí a nadějí. To by znamenalo, že léto je blízko. Ale v listopadu? Vždyť ten ptáček uhynie zimou a chladem!

Přesto, že jde o divný obraz, trochu to odpovídá mým pocitům, které jsem měl po našem farním výletu. Pokusili jsme se spojit ve dvou farnostech – Horšovský Týn a Staňkov a přihlásilo se dohromady 26 lidí. Očekával jsem víc, ale co už. Nevadí.

Když jsme nastoupili 12. listopadu do autobusu vypadalo to na pěkný slunečný den. Cesta nás vedla do kopce, přes Klenčí, kolem pomníku Jindřicha Šimona Baara až na německou stranu. Naším cílem bylo město Nabburg. Proč zrovna tam?

Před měsícem k nám odtamtud přijeli dva umělci, kteří udělali koncert v našem kostele sv. Petra a Pavla v Horšovském Týně. Rozhodli se takovým způsobem nezištně přispět k obnově našich varhan. Doufáme, že příští rok se varhany podaří dokončit. Jejich přátelské gesto mě vedlo k myšlence: „Měli bychom zorganizovat farní výlet zrovna do jejich města Nabburg, dyť je to naše partnerské město.“

Je zvláštní, jak nám Ježíš na jednom místě v evangeliu klade před zrak způsob tohoto světa slovy: „Vždyť synové tohoto světa jsou vůči sobě navzájem prozíravější než synové světla.“ (Lk 16,8) A co tím chci říct? Nedostatek. Ne materiální nedostatek, ale nedostatek „tepla“, které přichází z přijetí, sdílení a přátelství. Vlastně i celé synodální vanutí Svatého Ducha je jako „jaro“, které chce přinést teplo naslouchání, přátelství, sdílení života a společného putování. Teplo, které přináší život a není ohrožením pro žádnou „vlaštovku“.

Města Nabburg a Horšovský Týn mají vzájemné kontakty už několik let. Na úrovni farností nebylo nic. Nehledáme viníka. Není na to důvod. Víc, než do minulosti je lepší dívat se do budoucnosti. Protože z ní přichází naděje.

Cesta z Českého lesa do Německa vypadala pěkně. Sluníčko, zbarvené lesy a vinoucí se mlha připomínající heboučkový límeček teplého kabátu. Pěkné zdání



ale klamalo. To, co se tvářilo jako heboučké, se změnilo ve studenou mlhu. Nepustila nás a zůstala nám v patách i v uličkách Nabburgu. Její chlad pronikal i do nádherného kostela a cestou domů se několik lidí zasmálo: „Já se už moc těším, že si dám doma teplou polévku. A já taky... A já též...“ ☺

Nemůžu říct, že by se výlet nepovedl. Všechno klaplo. Organizátoři na německé straně (p. Josef Gotz) i na naší straně (p. Jana Tomášková) to zorganizovali do detailu a s německou přesností. Prohlédli jsme si město a na radnici nás mile přijal pan starosta. Následně jsme šli do muzea a v kostele sv. Jana Křtitele prožili mši svatou.

Mlhu a její chlad, to jsem nečekal. Mě osobně to mrzelo. S odstupem si říkám: „Náš výlet byl jako krásná vlaštovka v listopadu. S počasím člověk moc nenačká, o teplo přátelství určitě musíme usilovat nezávisle na tom jaké je roční období. Budme prozíraví a usilujme o to teplo. Taky o tom je cesta synodality, kterou kráčíme.“

Na závěr bych chtěl poděkovat za dar, kterým biskupství podpořilo tuto pouť.

Marek Badida

administrátor farností Horšovský Týn

Pomozme dostavit klášterní areál v Drastech

Komunita bosých karmelitek – řeholních sester, jejichž hlavním posláním je modlitba za druhé – se kvůli hluku a malému prostoru rozhodla vyměnit prominentní adresu v centru Prahy na Hradčanském náměstí za zanedbanou osadu, kde mohou být blíž přírodě i lidem.

Budovaný areál v Drastech na Praze-východ bude sloužit nejen sestrám, ale i všem příchozím, kteří si přijedou odpočinout a načerpat síly. Cílem je proměnit zchátralý hospodářský dvůr v dobře dostupné duchovní a kulturní centrum, kde se bude moci každý, kdo bude potřebovat, obnovit a načerpat sílu a inspiraci do každodenního života. K dokončení díla už moc nezbyvá a přeci jen je potřeba ještě trošku dofinancovat stavbu a společnými silami tak dotáhnout dílo Boží do úplného konce.

www.donio.cz

Dostavba klášterního areálu v Drastech

Sbírka sester bosých karmelitek na portálu Donio

(1. 11. 2022 – 28. 2. 2023)

www.donio.cz/dostavba-klasterneho-arealu-v-drastech





Pomůžete nám také šířením tohoto odkazu mezi své blízké.

Děkujeme za jakoukoliv podporu!

Sestry bosé karmelitky,
Karmel sv. Josefa,
Drasty, Praha-Východ



Dopis do farnosti

Biskup Tomáš v listopadu navštívil zbirožsko-radnickou farnost v rámci kanonické vizitace. Niže vám předkládáme jeho dopis, který adresuje do této farnosti.

Milý Darku, milá zbirožsko-radnická farnosti,

po vizitaci v Rokycanech bylo pro mne povzbuzením a radostí navštívit i Vás. Protože dnes na pozvání otce Martina Sedloně poprvé od svého nástupu přijede do Plzně pan nuncius, omlouvám se, že po této naší společné mši svaté budu muset rychle ujíždět. Nicméně na setkání s Vaší ekonomickou a pastorační radou jsme se domluvili, že se rád k Vám v co nejkratší době opět podívám, aby byl čas nejen na společnou liturgii, ale také na popovídání a osobní setkání.

Milí, jste farností, která je na poměry plzeňské diecéze živá. Jste farností velkou jak rozlohou, tak počtem kostelů, ale i svým lesním majetkem. Jste farností, ve které existují dvě centra, Zbiroh a Radnice, která byla donedávna i církevně samostatná. (A to se neohlížím do doby o trochu více vzdálené, kdy na Vašem území bylo samostatných farních celků, a tedy i farářů, mnohem více). Z tohoto důvodu rozumím tomu, že se na nedělní bohoslužby pravidelně scházíte jak v Radnicích, tak i zde ve Zbirohu, v kostelích, které Vám přirostly k srdci a které jsou přirozenými centry celého území. Nicméně s otcem Darkem i s pastorační a ekonomickou radou jsem hovořil o mém hlubokém přesvědčení, že do budoucna je pro Vás radostný a nadějeplný život z víry velmi důležité, abyste se několikrát do roka sešli, podobně jako dnes, na jedné bohoslužbě a prožili společnou liturgii jako jedno k sobě patřící společenství s následnou možností být spolu i mimo samotnou bohoslužbu. Jste farnost, která je schopná slavit důstojnou a radostnou bohoslužbu, jste společenství, které má vnitřní sílu nabídnout pomoc potřebným a svědčit o své víře ve svém okolí. Patříte k sobě, ačkoliv se sjíždíte ze širokého okolí. A je proto moc důležité, aby tato povzbudivá skutečnost byla ne pouze nějakým teoretickým konstatováním, ale také žitou samozřejmostí.

Povzbuzuji Vás proto s velkou naléhavostí, abyste, až si na začátku příštího roku zvolíte novou pastorační a ekonomickou radu, určili jejich prostřednictvím několik pravidelných událostí či svátků, při kterých se budete scházet ke slavení Eucharistie všichni společně. Mezi taková data jistě může patřit svátek patronů jednotlivých kostelů či posvícení. Mimo tato jsem přesvědčen, že by ale mezi nimi neměly chybět ani obřady velikonoční vigilie, vrcholu naší křesťanské víry a naděje.

V úterý jsem měl možnost setkat se s některými starosty obcí z vaší farnosti včetně starostů Radnic i Zbiroha a navštívil jsem také Domov sociálních služeb v Liblíně. Byla to intenzivní setkání a ukázala mi, že i díky přístupu Vašeho pana faráře je ve zdejším regionu katolická církev vnímána jako přirozená součást společnosti, a to i od mnohých, kteří jinak s osobní vírou v Ježíše Krista jako Boha a Spasitele mají skutečně jen málo společného. To je dobrý signál plný naděje pro hlásání evangelia a mám z něho upřímnou radost.

Setkání s Vašimi radami, s pastorační i ekonomickou, bylo pro mne moc fajn, s radostí jsem od jejich členů a členek slyšel, že jste farností, ve které nechybí ministranti a ministrantky, farností, kde se díky paní Skalkové vyučuje náboženství a kde se společně s paní Trdlíkovou také připravují kandidáti na přijetí svátosti křesťanské dospělosti, svátosti biřmování. Paní Skalkovou jsem pak prosil, aby společně s otcem Dariuszem a pastorační radou zvažila, zda by nebylo možné, aby vyučování náboženství zahrnovalo i oblast Radnic a celého širšího okolí.

Úsměvným momentem pro mne při setkání s členy a členkami pastorační a ekonomické rady ale bylo, když se ukázalo, že ekonomická a pastorační rada je rozdělena téměř bez výjimky genderově. Když nepočítám otce Darka, tak pastorační radu tvoří samé ženy a ekonomickou radu zase samí muži (zde zase nepočítám sestru z pastorační rady, která je členkou z důvodů daných diecézními pravidly). Trochu jako by to vypadalo, že pastorec není záležitostí mužů, když nejsou faráři. Tohle by bylo dobré při nových volbách, které na vás čekají co nevidět, možná zohlednit. Vždyť to vůbec není pravda. Pastorec skutečně není jen ženská a farářská záležitost!

Velmi bych Vám všem chtěl poděkovat, že jste jako farnost s největšími pravidelnými příjmy z hospodářské činnosti připraveni podílet se velkou měrou na solidaritě ve prospěch ostatních farností naší diecéze. Moc si této Vaší připravenosti rozdělit se s druhými vážím. A v této souvislosti mne také moc potěšilo, že jsem od člena ekonomické rady, pana Sudy, v rámci diskuze o materiálním zabezpečení v naší diecézi slyšel, že pravidla nastavená v současné době v této oblasti na úrovni diecéze vidí jako transparentní a podporující aktivitu ve farnostech. Takové uznání se dobře poslouchá, nicméně je třeba pro úplnost zmínit, že právě členové Vaší ekonomické rady po mém příchodu do Plzně před více než 6 lety významně přispěli k dnešnímu stavu otevřenou diskuzí s vedením diecéze. Za to osobně moc děkuji a vítám připomínky i nadále, protože vždy je možnost věci ještě zlepšovat.

Na závěr mého dopisu bych chtěl výslovně poděkovat Vašemu faráři Otcí Dariuszovi za jeho službu. Vážím si toho, že ji koná v prostředí tak vzdáleném od jeho domoviny. A Vám farníkům pak děkuji, že mu poskytujete dobré zázemí.

Sestry a bratři, chválím Hospodina, že za ním můžeme kráčet společně, těším se na brzké setkání na trochu delší dobu a žehnám Vám i Vaším drahým.

biskup Tomáš

Zbiroh, 20. listopadu 2022

Vánoce v Mongolsku

Salesián Jaroslav Vracovský se před 6 lety vydal na misie do Mongolska. V rozhovoru si můžete přečíst o tom, kde v rámci misí působí, čemu se věnuje a jak se slaví Vánoce v této asijské zemi.

Járo, ty jsi nejen salesiánem, ale od roku 2016 i misionářem v Mongolsku. Proč zrovna v Mongolsku? Jak jsi se sem dostal?

Mongolsko? Sám jsem vlastně překvapen, že jsem sem byl poslán hlavním představeným Salesiánů Dona Boska a že jsem tu už docela dlouhou dobu.

Jako mladí salesiáni ve formaci jsme tu a tam rozlišovali, zda je někdo povolán do misí. Tehdy jsem si vždy říkal, že ČR je super misijní území a že úplně stačí na celý život. Nakonec jsem ale přece jen zaslechl misijní povolání díky papeži Františkovi, příkladu misijních dobrovolníků, a nakonec i opakovaným výzvám hlavního představeného vyjít z komfortní zóny a dát se k dispozici pro širší poslání. Po měsících rozlišování jsem nakonec napsal dopis hlavnímu představenému a on mě poslal do Mongolska.



Čemu se v Mongolsku věnuješ? Co znamená být v dnešní době misionářem?

První dva roky jsem byl v Darkhanu na severu Mongolska. Tam bylo mým hlavním úkolem naučit se mongolštinu. Tři učitelé na jedno žáka byla docela přesilovka, a tak jsem se i tento velmi těžký jazyk nakonec naučil. Kromě toho jsem tam byl ekonomem a měl na starosti oratoř.

Další 4 roky jsem pak strávil jednak v Ulánbátaru, kde máme střední odbornou školu technickou a sirotčinec, a pak na periferii v Šovó, kde máme malou farnost a oratoř (pozn. red. prostor pro volnočasové aktivity, ve kterém je příležitost pro navazování vztahů) s družinou. Zde jsem opravdu mezi těmi nejchudšími, co žijí v jurtách i v zimě sahající k mínus 40 či 50 stupňům a vozí si vodu z obecních studní. Zde je velmi snadné „smrdět po ovcích“, jak si přeje papež František.

Mongolsko je zemí s jinou tradicí a kulturou, než je Česká republika. Jsou si v něčem přesto naše země podobné? Pokud ano, v čem?

Vzpomínám si, kdy jsem jako malý kluk sbíral známky. Ty nejkrásnější byly s velbloudy, pouští a Čingischánem. Díky tomu, že jsme byli společně ve vý-

chodním komunistickém bloku, máme kus společné historie, řada Mongolů studovala u nás a dodnes, pokud se nepletu, je v ČR více jak 10 000 Mongolů na práci.

Mongolsko je jinak tradičně šamanská země. Každá vesnice má obvykle svého šamana a místní kultura je prosáknutá tímto přírodním náboženstvím. Poslední staletí sem pak pronikal buddhismus a po nelehkých začátcích se nakonec stal téměř státním náboženstvím.

Jak v Mongolsku její obyvatelé vnímají křesťanské svátky? Slaví Vánoce? Jak?

I když zde křesťanství začínalo v historii několikrát, nakonec vždy téměř beze stopy zmizelo. Poslední misijní pokus nastal po sametové revoluci v roce 1990, kdy se Mongolsko otevřelo světu. V roce 1992 zde začala působit na pozvání místní vlády od nuly katolická církev.

Pro Mongoly nejsou Vánoce a Velikonoce nejvýznamnějšími svátky, těmi jsou Lunární nový rok, tzv. Cagán sar (slaví se obvykle někdy v únoru), a pak národní slavnosti Nádam (v polovině července) se 3 hlavními sporty: dostihy, lukostřelba a zápas.

Když se řekne Vánoce, většině lidí se vybaví silvestrovské chlastání a hodování.

Mají v Mongolsku nějaké vánoční zvyky a tradice? Můžeš nám je popsat?

Díky křesťanským církvím sem skutečný význam Vánoc pomalu proniká. Zvyky a tradice se postupně vytvářejí, ale náš český Štědrý večer zde nečekejte.

Jak slavíš Vánoce v Mongolsku Ty?

Vánoce slavím obvykle ve farnosti, kde míváme odpoledne „půlnoční“ s dáváním dárků, a pak v komunitě. To ale nutně nemusí být 24. 12. večer. Během vánočního období se snažíme sejít všichni salesiáni, někdy i se salesiány spolupracovníky a dalšími členy salesiánské rodiny.

Co pro Tebe samotného Vánoce znamenají? Čím by pro nás měly být?

Pro mě jsou Vánoce slavností Boží blízkosti. Bůh přichází, vzdává se svého „pohodlí“, aby nás převedl k sobě domů. On je vlastně ten pravý Misionář.

Zde můžeš ještě dodat nějaké informace nebo poznámky, které Tě k tématu Vánoc napadnou.

Někdy si uvědomuji, jak je to vzácné a krásné být v buddhistické zemi mezi první generací křesťanů. I když musíme každý den čelit mnoha výzvám, věřím, že zde Bůh pomalu koná své dílo. Budete-li mít o letošních Vánocích chvilku, prosím, vzpomeňte na nás a místní lidi v modlitbě. I když navenek vzdálení, snadno můžeme vytvořit duchovní spojení.

Vzpomínám na vás v modlitbě a žehnám vám z dalek.

P. Jára Vracovský SDB

Více informací můžete najít na <https://dbmongolia.org/cs/>.

Jak se svátky narození Ježíše Krista slaví v zemích, odkud pochází někteří naši kněží? Jak se na ně lidé připravují na Srí Lance, v Nigérii, ve Francii, v Itálii a na Ukrajině? A jak je prožívají? To se dozvíte na následujících stránkách.

Velice děkuji všem, kteří se podělili o své vánoční zkušenosti, vzpomínky a znalosti!

Srí Lanka

Většina obyvatel Srí Lanky vyznává buddhismus a křesťané jsou zde menšinou. Vánoční období ale miluje a přijímá každý na Srí Lance. Proto se také Vánoce slaví jako státní svátek. Pro křesťany na Srí Lance začíná vánoční období 1. prosince, kdy lidé za úsvitu odpalují rachejtle. Poté se po celém ostrově koná mnoho oslav.

Evangelium se na ostrově Cejlon, jak se dříve tato země nazývala, objevilo s příchodem Portugalců v roce 1505. Fascinující historie, kterou si připomínáme narození Ježíše Krista, na Srí Lance sahá do koloniální éry, pokud se nemýlím. Traduje se, že Portugalci měli první vánoční oslavu na Srí Lance 25. prosince roku 1505. V roce 1543, 37 let po příchodu Portugalců, vstoupila na břehy Cejlonu první skupina katolických misionářů. S příchodem těchto františkánů mnozí na ostrově přijali křesťanství. Traduje se, že první oficiální vánoční mše se na ostrově konala v Kotte (nedaleko dnešního hlavního města Colomba) v roce 1543. Od té doby se v oblastech obsazených Portugalci, zejména v pobřežním pásu, začalo šířit křesťanství a také slavení Vánoc.

Nizozemci a Britové, kteří zemi okupovali po Portugalcích, přidali ke slavení Vánoc další zvyky. K vánočním oslavám na Srí Lance přibýlo vyrábění betlémů, vánočních ozdob, příprava dortů, pečinek a mnoho dalšího. Na Štědrý den se podávají různé druhy moučníků a dezertů. Pro Srí Lanku je typický koláč „Love cake“ nebo ovocný koláč (pozn. red. podobný jako česká štola), připravuje se i britský vánoční pudink.

Přestože se různé názvy a dialekty postupem času na Srí Lance prolínaly a sloučily, tyto dekadentní britské recepty přežily ve vši přesnosti dodnes. Když se Cejlon v roce 1877 připojil ke Světové poštovní unii, zasílání vánočních pohlednic se stalo se stalo také jednou z tradic.

Do této doby měly na slavení Vánoc na Srí Lance větší vliv zvyky a tradice zavedené Portugalci, Holanďany a Angličany. Církev na Srí Lance se však vždy snažila vnést do některých z těchto oslav srílanskou kulturu. Postupem času začala vesnice po vesnici přidávat k vánočním oslavám své vlastní kulturní zvyklosti.

Například krásné sinhálské koledy, Naththal Nadagam, které se zpívají v kostelích a vesnicích po celé Srí Lance. Ještě dnes si pamatuji „Carol karaththaya“ nebo „Naththal karaththaya“ – česky „Kolední vůz“. I když dnes na Srí Lance používáme auta, původně se používal povoz s býky, kam děti nastupovaly a chodily dům od domu na vesnici, zpívaly vánoční koledy a hrály betlém. Vždy je doprovázel Santa. Byl to způsob, jak přinést vánoční radost celé vesnici, a také způsob katechizace Ježíšova příběhu tam, kde většinu obyvatel tvoří buddhisté.

Na začátku adventu se mládež ve vesnici vždy sejde, aby připravila betlém a ozdobila vánoční strom, a to jak ve farním kostele, tak na vesnici. Vždy se snažíme prolínat naše kulturní hodnoty, ozdoby, symboly a přitom zachovávat původní myšlenku Vánoc. Postavili jsme například typickou sinhálskou vesnici v prostředí vesnice Nazaret, abychom zdůraznili, že Ježíš Kristus se narodil i v naší vesnici. Máme také kolední soutěže a vánoční dramatické soutěže i betlémové soutěže pořádané školami nebo farnostmi.

Janith Aravinda, OMI

Text byl přeložen z anglického originálu

Nigérie

Nigérie je multináboženský národ. Nejvíce je zde zastoupeno křesťanství, islám a domorodé africké náboženství. V tomto smyslu jsou Vánoce vnímány jako křesťanské svátky, nebo jako chození do kostela právě v tomto období.

Na oslavu Vánoc lze nahlížet jak z náboženského, sociálního, ekonomického, tak kulturního hlediska. Z pohledu náboženství se farnosti připravují na oslavu narození našeho Spasitele během duchovních adventních cvičení a ukončují jimi také celý rok. Na Štědrý den pak lidé účastní bohoslužeb.



Vánoční prázdniny začínají 24. prosince ve 12:00 a trvají do 2. ledna. V tomto období jsou ekonomické aktivity na nejnižší úrovni s výjimkou míst, která zajišťují zábavu. Ta jsou naopak o Vánocích na vrcholu. Například hlavní trh v Onitsha, který je největším v západní Africe, zůstává po celé období uzavřen. Místo aktivit, které jsou spojené s nákupy či prací, se konají společenské akce jako jsou sportovní soutěže, svatby, rodinná setkání atd. V tomto období je doprava v Nigérii nejužší, protože je v pohybu mnoho lidí, křesťanů i nekřesťanů.

Také se pořádají různé kulturní akce, například maškarní tance a přehlídky, které jsou organizovány napříč celou zemí, zejména ve vesnicích. O Vánocích se totiž lidé vrací z městských oblastí do vesnic, ve kterých se setkávají rodiny v jejich rodových domech, a mají tak možnost se zapojit do místních tradic.

V Nigérii existuje opravdu mnoho zvyků a tradic, pár jich nastíním. Obvyklým jídlem je rýže podávaná s rajčatovou omáčkou a kuřecím masem. Tomuto pokrmu se říká „vánoční rýže“. Rodiny vaří velké množství jídel podávaných s masem. Maso je většinou kuřecí, ale v některých oblastech může být i hovězí, vepřové nebo skopové. K jídlu se pije většinou Coca-cola. V den Vánoc se potkávají lidé ze sousedství a vzájemně sdílí své jídlo. Jídlo sdílí i s nevěřícími, protože toto gesto zajistí, že při oslavě Vánoc nikdo nezůstane stranou. Je důležité si uvědomit, že muslimové udělají totéž v den muslimského svátku. Je to znamení pospolitosti a bratrství.

Na Štědrý den a během dnů, které po něm následují, mohou děti vstoupit do jakéhokoliv domu, nezáleží na tom, zda jsou pozvány či mají příbuzenský vztah, a požadovat vánoční dárek. Domácí jim obvykle rádi předají dárky: peníze, sušenky nebo „čin čin“ (pozn. red. nigerijské vánoční cukroví). To se děje nejen v domácnostech, ale i na ulicích nebo v prostorách kostela.

Každá rodina tráví hodně času přípravou nigerijského vánočního občerstvení „čin čin“. Vyrábí se z mouky, vajec, mléka, cukru, ... smaží se na oleji do křupava a podává se spolu s „vánoční rýží“.

Křesťanská mládež v těchto dnech chodí ve skupinách na „vánoční koledu“, jak tomu říkáme. Navštěvují domy, rozdávají dárky a očekávají dary také od svých hostitelů. Hrají na hudební nástroje, zpívají a tančí pro zábavu svých hostitelů.

Tradiční jsou také vánoční koledy organizované pěveckými sbory každé farnosti. Zpívají se vánoční písně, pořádají se vánoční přednášky a konají se farní slavnosti s jídlem a pitím.

Doma děti dostávají převážně nové oblečení, boty a hračky. Zaměstnanci od svých zaměstnavatelů (státu a firem) dostávají „vánoční balíčky“. Je zvykem, že lidé dárky zahrnují do svých vánočních rozpočtů. Stejně tak stát a firmy počítají s výdaji ve svých ročních rozpočtech na vánoční dárky.

Tady musím poznamenat, že píší o obecných zvycích, které se mohou v různých místech Nigérie lišit. Nigérie je zemí mnoha národů a etnických skupin, a tak se jednotlivé skupiny liší kulturně, sociálně i ekonomicky.

Vánoční oslavy v Nigérii mají s Českou republikou určité podobnosti i odlišnosti. Hlavním vánočním dnem je v Nigérii 25. prosinec, zatímco zde je to večer 24. prosince. V Česku zdobí náměstí jesličky a Ježíšek či betlém. V Nigérii se takto zdobí pouze posvátná místa. Ovšem obchodní centra, veřejná místa a kanceláře jsou vánočně vyzdobena stejně jako u nás v Čechách a společným symbolem Vánoc v obou zemích je vánoční strom.

Společnou tradicí jsou i dárky. Rozdíl je ale v tom, že dárky se v Nigérii nedávají pod stromeček a nepochází od Ježíška. V České republice přichází Mikuláš brzy, již 5. prosince a nese dárky pro hodné děti. V Nigérii s dárky přichází 26. prosince, „Otec Vánoc“. Na rozdíl od Mikuláše přichází v podobě amerického Santy. Zatímco Mikuláš chodí od domu k domu a navštěvuje děti, za Otcem Vánoc chodí děti na určitá místa, například do obchodních center nebo na fary.

Francie

Třem mnichům z Nového Dvora, kteří se narodili ve Francii, je mezi 50 až 75 lety. V České republice žijí už dvacet let a v klášteře žijí už dlouho: šestadvacet až čtyřicet let. Takže to, co mohou říct o „Vánocích ve Francii“, pochází z jejich dětství. Od té doby se mnoho věcí změnilo!

V sekularizované Francii je dnes zakázáno umístit jesličky na veřejném prostranství (radnice, nemocnice). Výraz „Joyeux Noël“ (Veselé Vánoce) byl nahrazen jinými, které více respektují francouzskou sekularizovanou společnost: „Joyeuses fêtes“ (Šťastné svátky) nebo „Bonnes fêtes de fin d'année“ (Šťastný nový rok). Vánoce zůstávají časem, kdy se rodiny scházejí a dávají si dárky. Ulice jsou vyzdobeny, avšak bez náboženských symbolů, aby se podpořil obchod.

V křesťanských rodinách jsou Vánoce téměř stejné jako v našem dětství: půlnoční mše – která se dnes často slaví kolem 21. hodiny – zůstává srdcem svátků.

Když jsme byly děti, mše byla opravdu o půlnoci a po ní následovalo slavnostní jídlo, „réveillon“ (od slovesa: probudit!), protože děti po mši dobře spaly! Tradičně se jedl krocan s kaštany, což dalo vzniknout slavné „povídce“ Marcela Pagnola „Les trois messes basses“ (Tři tiché mše), která si láskyplně utahuje z kněze, který spěchá sloužit mši a pak jde sníst krocana. V kraji P. Augustina se o Vánocích jedli šneci s petrželovým máslem!

V klášteře je tajemství Narození Páně středem liturgických slavností. Noční bohoslužba se slouží ve 22:30 a po ní následuje o půlnoci slavnostní mše svatá. Po krátkém odpočinku bratři vstávají k ranním chválám a slavnostní mši svatě jako v neděli. Mezitím kněží slouží „druhou vánoční mši“ v kapli.

První čeští bratři, kteří přišli vést řeholní život do Sept-Fons (klášter trapistů ve francouzském Diou), byli ohromeni, že 24. prosince nenašli tradiční štědrovečerní večeři. Večerní jídlo je tam skromné. V refektáři se po mši podává svažené víno a buchta. Oběd je slavnostní, jako dezert se podává tradiční „bûche de Noël“ (vánoční poleno) a pro ty, kteří si to přejí, je připravena sklenka koňaku.

V Novém Dvoře jsme zachovali stejný liturgický rytmus s „klášterní“ štědrovečerní večeří. Důležitá je modlitba mnichů za křesťany a ty, kteří se jimi v budoucnu mohou stát.

Dom Samuel, otec Romarik a otec Augustýn

Trapisté z Nového Dvora

Itálie

Jak lidé v Itálii vnímají Vánoce?

Vánoce jsou svátky, které lidé v Itálii vnímají v celém roce nejsilněji. Existuje rčení: „Vánoce s rodinou oslavuj, na Velikonoce s přáteli hoduj.“ Vánoce slaví všichni, ale s rozličnými zvyky, a to i vzhledem k tomu, že každá oblast a každý region má své vlastní



tradice. Je jasné, že Vánoce v Benátsku vypadají jinak než v Kampánii. Obecně ale můžeme říct, že během posledních let začal reklamou v médiích převládat komerční styl Vánoc, především proto, že je dětem předkládána postava jménem „Babbo Natale“ (přeloženo „Tatínek Vánoc“), který přináší dárky. Babbo Natale v podstatě odpovídá osobě Santa Clause, tedy sv. Mikuláši, i když si ho s ním lidé nespojují. Mně ale vždycky nosil dárky Ježíšek, stejně jako v Čechách – pocházím totiž z Benátska, kde také chodí Ježíšek. V Itálii jsou dárky určené spíše dětem, kdežto v Čechách dostane aspoň malý dárek úplně každý, a to se mi velmi líbí.

Někde dětem rozdává dárky už sv. Mikuláš, jinde zase sv. Lucie (13. 12.), na jiných místech jako u nás o Vánocích Ježíšek anebo zmiňovaný Babbo Natale. V den Zjevení Páně navštěvuje děti hodná čarodějnice Befana (pozn. jméno vzniklo zkromolením slova Epifania). Tuto tradici jsme doma vždy drželi a ke krbu věšeli punčochy. Vzpomínám si, že jako malý jsem pro Befanu připravoval chleba a bílou kávu. Befana to vždy snědla a vypila :D a ráno po ní zůstal jen špinavý talířek a hrneček, ale i punčocha plná sladkostí a ovoce. Pro sv. Lucii se zase chystá seno, protože ta obchází děti s oslíkem. Takle zvyklost se ale pomalu vytrácí.

Jak se ve vaší rodné zemi Vánoce slaví?

Vánoce se v Itálii oproti Čechám slaví mnohem více až 25. prosince, prostě se tolik nedrží na Štědrý den. Lidé chodí 24. prosince většinou ještě do práce. Jen zřídka, a řekl bych, že spíše na jihu Itálie, se slaví Štědrý den s velkou večeří. Tradiční vánoční pokrmy se také liší, ale více méně panuje shoda v tom, že základem štedrovečerní večeře je ryba – jako v Čechách kapr. :)

Následující den, tedy na Boží hod, se obvykle jí maso. Není přesně stanoveno jaký druh, může být různý. Například u nás se jako první chod podával vývar a tortellini, pak grilované nebo pečené maso, třeba krocan, a k tomu polenta (kukuřičná kaše) s houbami. To je celkem klasické menu. Ovšem dezert, ten spojuje celou Itálii! Nenajdete tam bohužel cukroví, kterého je v Čechách nepřeberné množství a pokaždé můžete obdivovat, jak je krásně a pečlivě nazdobené, ale všude vám nabídnou „panettone“ nebo „pandoro“. Tyto dva moučníky si můžete představit jako větší bábovku. Panettone vznikl v Milánu a pandoro v oblasti Verony. Jejich tradice je opravdu letitá, původně sahá až do 3. století. Panettone s kandovaným ovocem se datuje do konce 16. století a pandoro vlastně znamená „pan de oro“, tedy zlatý chléb. Benátčané si ho dokonce nechávali pokrýt plátkovým zlatem a konzumovali ho i s ním.

Mají Italové nějaké typické vánoční tradice, zvyky?

Skutečně typickou vánoční tradicí v Itálii je betlém. Ne vždy jsme doma měli stromeček, ale jesličky s Ježíškem nikdy nechyběly. Tuto tradici započal živým betlémem sv. František z Assisi, jenž je také patronem Itálie. I když se vypráví, že kolem Neapole se zpodobnění Svaté rodiny v betlémě objevovalo už dříve a je také pravda, že právě tam se rozvinulo tvoření typického neapolského betléma, což jsou vyložené umělecká díla. Vzpomínám si, že jsem jako dítě zůstal stát

před betlémem i několik hodin, okouzlen výjevem Ježíšova narození. Hluboce a silně se to dotýkalo mé víry. I dnes se moc těším na to, až ho před Vánocemi začnu stavět a vylepšovat.

V čem jsou si Vánoce v Itálii podobné s těmi českými? Jsou v něčem rozdílné?

Rozdíl mezi Itálií a Čechami je způsoben nejspíš podnebím, tady je větší zima (alespoň během prvních let mého pobytu v Čechách byl o Vánocích sníh, poslední roky tomu už tak není) a vánoční atmosféra se zde prožívá mnohem více. V Itálii můžete jít na Štědrý den klidně do restaurace. To je v Čechách nemyslitelné, Štědrý den má zde úplně jiné kouzlo, každý je doma se svými nejbližšími. Všechno se zastaví, protože se slaví narození Pána. Hodně na mě zapůsobilo, že Vánoce slaví i nevěřící a všichni od malička slyší příběh o Bohu, který se rodí jako malé dítě. To mi přijde až neuvěřitelné a je to velmi dojemné. V Itálii bohužel poslední dobou zaznívá kritika z prostředí politické levice, že by se neměl na veřejnosti vyobrazovat betlém, přestože je to tradice nám vlastní, aby se tak respektovali příslušníci ostatních náboženství, například muslimové, kteří do Itálie imigrovali. To je podle mě obrovská škoda, protože tradice je vždy něco obohacujícího, co také ukazuje naši identitu. Myslím si, že bychom ji neměli ztrácet ve jménu přijetí druhých. Můžeme ostatní i tak v klidu přijímat, a navíc vánoční období můžeme ještě lépe prožívat v různosti.

P. Francesco Meneghini
Koinonia Jan Křtitel

Ukrajina

Jak lidé na Ukrajině vnímají Vánoce?

Toto období vnímáme asi všichni věřící společně jako svátky rodiny, radosti, pokoje a míru – Bůh navštívil svůj lid. A k tomu je potřeba se nachystat. Východní křesťané, na rozdíl od západní církve, která má čtyři adventní týdny, se začínají připravovat na Vánoce už šest neděl předtím – roždestvennyj post, který začíná 14. 11. – vzpomínka apoštola Filipa, lidově „filipovka“, a kterému se také říká „radostný půst“, není tak přísný jako velký půst před Velikonocemi.

Ono celé období od Narození Ježíše Krista, přes Obřezání Páně (Nový rok) a současně svátek velkého světce Basila Velikého, zakončeno Zjevením Páně 6. ledna (Bohojaveníje), kdy je velké žehnání vody a žehnání příbytků, je slavností vzájemných vztahů, rodinných návštěv spojených s vinšováním a koledováním. Část věřících už slaví podle gregoriánského kalendáře, ale druhá část zachovává juliánský styl, což ale na vnímání svátků nemá vliv.

Jak se Vánoce na Ukrajině slaví?

Hodně závisí na dané tradici, která je pro katolíky východního obřadu typická, a taky je podle oblastí různorodá. Štědrý den je ale vždy postním dnem, kdy rodina zasedá k jídlu (bez masa) až k večeři, která má obyčejně 12 chodů (podle měsíců v roce) a z každého jídla si musíte aspoň trochu vzít. Bývá zvykem umýt se ve studené vodě (řece) před zasednutím k společné večeři. Během ní se zpívá

chvalozpěv k Narození Krista, vzpomíná se na zemřelé, kteří nás v tomto roce opustili, modlí se a žehná celému hospodářství i domácímu statku, současně se už připomíná nastávající rok, abychom se znovu takto sešli. A pak rychle k vánočnímu stromčku, do té doby nikdo nesmí vstát od stolu. Následuje vzájemné obdarovávání.

Mají Ukrajinci nějaké typické vánoční tradice, zvyky?

Opět, závisí na oblasti a zvyklostech. Zdobený stromček nesmí chybět nikde. Všeobecně se ale zachovává půst během šesti týdnů až do Štědrého dne. Maso se jí až první den svátků a potom následuje „volnica“, takže ani v pátek není zdrženlivost od masa. Štědrý den „Navečerije Hospodne“ není sv. liturgie, ale lidi se o půlnoci schází ke společné modlitbě „Povečerije velikoje“, která zpěvem žalmů a čtením starozákonních proroků připomíná očekávání izraelského národa, že se naplní čas a narodí se Spasitel světa. Zpívají se koledy a všechny starosti jdou stranou.

V čem jsou si Vánoce na Ukrajině podobné s těmi českými? Jsou v něčem rozdílné?

Člověk se postupně přizpůsobuje prostředí, kde žije a pracuje. Ale jak staří lidé, tak i příslušníci jiných národů říkají: „U nás jsme to dělali tak...“ Rozdíly, zvyky? Kolik lidí, tolik chutí. Důležité je, aby v těchto dnech nikdo nebyl sám. Zanechat veškeré starosti, práci a mít čas pro své nejbližší.

P. Igor Bibko
Plzeň-západ



Postní rekolekce s biskupem Tomášem v Německu

Zveme vás na již tradiční postní rekolekci s biskupem Tomášem, která se bude konat 24.–26. března 2023 v krásném exercičním domě Johannisthal, v klidném prostředí uprostřed přírody poblíž Windischeschenbachu (Německo). Tématem rekolekce bude: Věřím v Dobro (a nejsem naivní).

Začneme v pátek v 18:00 večeří a končit budeme v neděli ve 14:00. Rekolekce probíhá v silenciu.

Ubytování bude ve dvoulůžkových pokojích, *cena 1 500 Kč/osoba*. Je možné si objednat i jednolůžkový pokoj, *cena 2 000 Kč/osoba*. V ceně je zahrnuto ubytování a stravování (4x denně). Skutečná cena činí 3 100 Kč (jednolůžkový pokoj 3 300 Kč), rozdíl ceny bude biskupství hradit cestou sponzorství. Je-li to ve vašich možnostech, můžete zaplatit plnou cenu.

V exercičním domě je i samoobslužný „bar“, doporučujeme si vzít s sebou několik Euro na případnou útratu.

Cesta do Johannisthalu trvá autem z Plzně 1:20 h, z Chebu 35 minut a z Domažlic 1:30 h.

Na postní rekolekci se můžete přihlásit na webu biskupství.

Setkání pro rozvedené

V sobotu 28. ledna 2023 v čase 10:00–15:00 proběhne na plzeňském biskupství setkání pro rozvedené i znovu sezdané. Setkání se zúčastní biskup Tomáš, misionáři milosrdenství a církevní soudkyně Martina Vintrová.

Vánoce se blíží a s nimi také vánoční tradice. V plzeňské diecézi je takovou tradicí Staroplnzenecký Živý Betlém, který vypráví příběh o narození Ježíše Krista. O tomto divadelním a hudebním vánočním představení nám pověděl jeho zakladatel, Josef Švéda.

Staroplnzenecký Živý Betlém se hraje již přes 30 let a přerušil ho pouze covid, jak se vám daří udržet takovou vánoční tradici?

On ho vlastně ani covid nezastavil. I při omezeních jsme se totiž snažili alespoň streamovat přes internet. Ve spolupráci s městy jsme natočili několik videí, jedno z nich dokonce s otcem biskupem přímo v plzeňské katedrále. Tradice Staroplnzeneckého Živého Betléma trvá již od roku 1992 a v letošním roce odehrajeme svoji třicátou první sezónu. Během existence našeho projektu navštívil soubor nespočetně míst a odehrál téměř sto vánočních představení. Součástí projektu je několik rodin ze Starého Plzně a okolí a tato tradice se během času stala jejich plnou součástí, patří k jejich adventu a vánočnímu času.

Kolik je zapotřebí herců, muzikantů a lidí kolem betléma, aby se divadlo mohlo uskutečnit?

Máme možnost odehrát dva typy představení. To menší a komornější je určeno spíše do vnitřních prostorů, do kostelů, dětských domovů a podobně. Tam je vždy pilířem představení konkrétní rodina s malým miminkem a sami pak obsadí většinu hlavních rolí. U větších představení, která se konají na náměstích měst, je potřeba kolem třiceti herců. Součástí je pak i hudební vystoupení a zpívání koled, proto je potřeba obsadit kompletní kapelu. Máme to štěstí, že Starý Plzeňec a okolí je plný skvělých muzikantů, kteří se k nám vždy rádi připojí. I pro ně se Staroplnzenecký Živý Betlém během času stal již tradicí a cítí se být její přímou součástí.

Zkoušíte betlém před každou sezónou? Jak zkoušky vypadají?

Zkoušet začínáme vždy okolo konce října. Děti sice už většinu replik perfektně znají, některé už se dokonce staly vtipným bonmotem i v létě, ale i tak se na zkoušky vždy moc těší. Zkoušíme jednotlivé alternace, které jsou vzhledem k počtu představení nutné. Scházíme se v prostorách místní školní tělocvičny a na zkouškách bývá vždy dost veselo. Několikrát vyzkoušíme celé představení, a pak si stačíme ještě zahrát vybíjenou a jiné sporty.

Po dvouleté pauze letos opět zahrajete Živý Betlém například v Kralovicích, již tradičně pak v Plzni a ve Starém Plzenci. Změnilo se něco v organizaci nebo v provedení betléma?

Hrajeme už poměrně dlouho a své role tak máme dopředu dané. Někdo má na starosti režii představení, další pak muziku, je nutné zajistit dopravu všech účinkujících na místo vystoupení, ale je také potřeba zajistit i spoustu dalších technických věcí. Těmi jsou například zajištění osvětlení a ozvučení apod. Vše je tak pod taktovkou především dvou rodin, a to rodiny Kilbergrových a také té naší. Bez všech jejích členů, jejich nadšení a spolupráce, by Staroplzenecký Živý Betlém nejspíš dál nefungoval. Osobně si myslím, že by to byla velká škoda. Vánoční příběh se na Štědrý den dotkne snad každého z nás a Staroplzenecký Živý Betlém pomáhá svým působením vrátit vánočním svátkům jejich původní smysl a atmosféru.

Chtěli bychom vás tímto všechny pozvat – přijďte na Štědrý den v 11:00 na plzeňské nebo ve 14:00 plzenecké náměstí prožít sváteční odpoledne, které vás příjemně naladí na večer plný lásky, pokoje a rodinné pohody.

[HTTP://WWW.STAROPLZENECKY-ZIVY-BETLEM.CZ/](http://www.staroplzenecky-zivy-betlem.cz/)

MATIAS, DINADLO A ŠERM G ŽIVÝ BETLÉM STARÝ PLZENEC

Živý Betlém



26. 11. 2022 V 16.30 HODIN V NEVŘENI
u kápličky při rozsvěcení vánočního stromku.

10. 12. 2022 V 17.00 HODIN V KRALOVICÍCH
u kostela sv. Petra a Pavla.

24. 12. 2022 V 11.00 HODIN V PLZNI
na náměstí Republiky u katedrály sv. Bartoloměje.

24. 12. 2022 V 14.00 HODIN VE STARÉM PLZENCI
na náměstí u kostela sv. Jana Křtitele.

Prožijte krásný Vánoční příběh a zazpívejte si s námi koledy.



Město Starý Plzeňec Biskupství plzeňské

BY WERY20

Staroplzenecký Živý Betlém



Co se chystá

VEŠKERÉ PLÁNOVANÉ AKCE NAJDETE NA WWW.BIP.CZ

Diecéze plzeňská

9.–11. prosince Tvořivý beYOUtifull, Plzeň

Třetí adventní víkend pořádá DCM v Plzni víkend pro holky, který bude zaměřený hlavně na tvořivost. Budeme péct vánoční cukroví, vyrobíme si dárkové taštičky, také nějaké dárky do nich a celý víkend si provoníme kořeněným svařeným džusem (pro zletilé vínem :-D). Nebude chybět společná modlitba, povídání a hry. Víkend je pro všechny holky od 12 do 20 let.

17. prosince RESET – adventní ztišení, Plzeň

Zveme všechny od 16 do 33 let na DCM na duchovní obnovu před Vánoci. Možnost ztišit se v neustálém hluku a křiku světa, zastavit se během nekonečného shonu dnešního života, věnovat čas Bohu a tím i sobě. *Přihlášky na DCM.*

Karlovy Vary

1. prosince od 17:00 Život v kruhu aneb zvyky a tradice nejen v Karlovarském kraji, Žlutice

Farnost Žlutice a Muzejní spolek Žluticka zvou na přednášku historika Miloše Bělohávk. Akce proběhne na faře ve Žluticích.

3. prosince od 16:00 Gospel Ladies z Bavorska, Valeč

Koncert tria Gospel Ladies proběhne v kostele sv. Jana Křtitele ve Valeči.

11. prosince od 16:00 Koncert adventní duchovní hudby: Vox imperfecta, Bečov nad Teplou

Koncert proběhne ve farním kostele sv. Jiří.

17. prosince od 17:00 Betlémské světlo, Bečov nad Teplou

Na nádraží v Bečově nad Teplou budou přivítáni skauti s betlémským světlem.

Klatovy

11. prosince od 10:30 **poutní mše ke sv. Mikuláši**, Měčín

21. prosince od 18:00 **Koncert ZŠ, Švihov**

Koncert se uskuteční v kostele sv. Václava.

Plzeň-město

2.–3. prosince od 18:30 **Duchovní obnova pro ženy: „Uslyšíte-li dnes jeho hlas...“**, Plzeň

Duchovní obnova začne v pátek v 18:30 v Domečku, předpokládaný konec je v sobotu v 16:00 na Roudné.

4. prosince od 6:45 **Roráty při liturgii v katedrále sv. Bartoloměje**, Plzeň

Každou adventní neděli při mši v katedrále sv. Bartoloměje bude zpívat Literátské bratrstvo roráty.

4. prosince od 15:00 **Adventní půlhodinka s Miroslavem Pšeničkou**, Plzeň

Varhanní improvizaci uslyšíte v katedrále sv. Bartoloměje.

5. prosince od 14:00 **Mikulášská nadílka na věži katedrály sv. Bartoloměje**, Plzeň

Víte, jak vznikl svátek sv. Mikuláše? Pokud se o životě sv. Mikuláše chcete něco dozvědět, přijďte na věž katedrály sv. Bartoloměje v Plzni, vystoupejte na ochoz a cestou se dozvíte o životě sv. Mikuláše. Nezapomeňte si připravit básničku, nebo písničku, protože na ochozu věže na vás bude čekat sv. Mikuláš s andělem a budou mít pro vás připravenou malou nadílku. Akce se koná do 17:00. *Vstupné dle ceníku.*

11. prosince od 6:45 **Roráty při liturgii v katedrále sv. Bartoloměje**, Plzeň

Každou adventní neděli při mši v katedrále sv. Bartoloměje bude zpívat Literátské bratrstvo roráty.

11. prosince od 15:00 **40. výročí od úmrtí Růženy Vackové**, Plzeň

V kostele Panny Marie Růžencové v Plzni zavzpomíná P. Vojtěch Soudský OP na Růženu Vackovou (23. 4. 1901 – 14. 12. 1982). Tato inspirativní žena působila jako profesorka Univerzity Karlovy a historička umění, kterou nacisté odsoudili k trestu smrti a komunisté ke 22 letům vězení. Záhy po svém propuštění se zapojila do činnosti podzemní církve a podepsala i Chartu 77. Tato akce se bude konat ke 40. výročí jejího odchodu na věčnost. Z inspirativních dopisů Růženy Vackové budou číst Pavla Sovová a Irena Pulicarová s hudebním doprovodem.

11. prosince od 15:00 **Adventní půlhodinka s Pavlem Černým**, Plzeň

Zveme Vás na 3. adventní půlhodinku do katedrály sv. Bartoloměje.

17. prosince od 16:30 **Půjdem spolu do Betléma aneb Položení Ježíška do jeslí**, Plzeň

Z plzeňského biskupství vyjde průvod se sochou Ježíška, kterého biskup Tomáš Holub a starosta ÚMO 3 David Procházka položí do jeslíček na náměstí Republiky.

18. prosince od 6:45 **Roráty při liturgii v katedrále sv. Bartoloměje**, Plzeň

Každou adventní neděli při mši v katedrále sv. Bartoloměje bude zpívat Lite-rátské bratrstvo roráty.

18. prosince od 10:00 **Mše svatá s přivítáním Betlémského světla**, Plzeň

Mše svatá bude sloužena v neděli v katedrále sv. Bartoloměje.

18. prosince od 15:00 **Adventní půlhodinka s Jakubem Janštou**, Plzeň

V katedrále sv. Bartoloměje uslyšíte varhanní improvizaci.

20. prosince od 17:30 **Varhany na dotek – komentovaná prohlídka kůru katedrály sv. Bartoloměje**, Plzeň

Prohlídka s názvem Varhany na dotek vás zve na kůr katedrály sv. Bartoloměje, tedy do míst, kam se běžně nepodíváte. Jedná se o jedinečnou příležitost vidět varhany s 4 000 píšťal zblízka. Průvodcem bude regenschori a varhaník Aleš Nosek. Prohlídka trvá 80 min, stojí 120 Kč. Kapacita omezena. Přihlašování a rezervace vstupenek na adrese **bastova@bip.cz**.

24. prosince od 11:00 **Staroplzenecký Živý Betlém**, Plzeň

Představení proběhne na náměstí Republiky u katedrály sv. Bartoloměje. Přijďte si připomenout příběh o narození Ježíška a společně si zazpívat koledy.

24. prosince od 16:00 **Koledy z věže katedrály sv. Bartoloměje**, Plzeň

Zveme vás na plzeňské náměstí, kde uslyšíte vánoční koledy, které zazní z věže katedrály sv. Bartoloměje.

25. prosince od 16:00 **Slavnostní nešpory**, Plzeň

Nešpory s biskupem Tomášem Holubem proběhnou v katedrále sv. Bartoloměje.

26. prosince od 16:00 **Vánoční koncert skupiny Quo Vadis**, Plzeň

Zveme vás na koncert skupiny Quo Vadis na podporu Tříkrálové sbírky, který se koná v kostele Nanebevzetí Panny Marie.

26. prosince od 16:00 **Slavnostní vánoční koncert**, Plzeň

Účinkovat bude J. R. Ensemble (umělecký vedoucí: Jan Rezek). Koncert proběhne v katedrále sv. Bartoloměje.

Plzeň-jih

10. prosince od 17:00 **Živý betlém**, Štichov

Betlém se uskuteční u kapličky na návsi ve Štichově.

17. prosince od 9:00 **Adventní duchovní obnova**, Blovice

Obnova se uskuteční v kostele sv. Jana Evangelisty. Provede jí P. Bogdan Stępień. Končit bude v 15:00.

24. prosince od 14:00 **Staroplnzeňský Živý Betlém**, Starý Plzeňec

Představení proběhne u kostela sv. Jana Křtitele na náměstí ve Starém Plzenci. Přijďte si připomenout příběh o narození Ježíška a společně si zazpívat koledy.

Plzeň-sever**10. prosince** od 17:00 **Staroplnzeňský Živý Betlém**, Kralovice

Představení o narození Ježíše Krista proběhne u kostela sv. Petra a Pavla v Kralovicích.

28.–30. prosince Výstava papírových betlémů, Jezná

Farnost Nýřany srdečně zve na výstavu papírových betlémů, která bude probíhat vždy od 14:00 do 17:00 v kostele v Jezné.

Tachov**4. prosince** od 10:00 **Poutní bohoslužba ke sv. Mikuláši**, Holostřevy**18. prosince** od 16:00 **Adventní koncert: FRaK a hosté**, Holostřevy

Koncert proběhne v kostele sv. Mikuláše.

Ostatní informace**Betlémské světlo v naší diecézi**

Jak už je zvykem, i letos přivezou skauti ze střediska Ichthys do Plzně Betlémské světlo. Přivítáme jej na mši sv. v katedrále sv. Bartoloměje 18. prosince v 10:00. Světlo si poté budete moci odnést domů.

Další možnosti vyzvednutí Betlémského světla:

Katedrála sv. Bartoloměje

- 23. 12. 14:00–18:00
- 24. 12. 09:00–17:00

Kostel Nanebevzetí Panny Marie

- 24. 12. 13:00–16:00

Kostel sv. Martina a Prokopa

- 23. 12. 15:00–18:00
- 24. 12. 10:00–24:00

Kostel Nejsvětějšího Jména Ježíš (U Ježíška)

- 24. 12. 10:00–13:00

Kostel sv. Jana Nepomuckého

- 24. 12. 09:00–15:00

Informace nejen o dalších místech, kde si můžete světlo vyzvednout, naleznete na webových stránkách: <https://betlemskesvetloplzen.skauting.cz>

Prosíme všechny, kteří mají možnost, aby si pro světlo přišli s vlastními lucerničkami.

Vánoční otevírací doba katedrály

sv. Bartoloměje:

24. 12. 2022	10:00–15:00
25. 12. 2022	10:00–16:00
26. 12. 2022	10:00–16:00
27. 12. 2022	10:00–18:00
28. 12. 2022	10:00–18:00
29. 12. 2022	10:00–18:00
30. 12. 2022	10:00–18:00
31. 12. 2022	10:00–17:00
1. 1. 2023	11:00–18:00

Otevírací doba věže katedrály

sv. Bartoloměje

24. 12. 2022	10:00–15:00
25. 12. 2022	10:00–16:00
26. 12. 2022	11:00–16:00
27. 12. 2022	10:00–18:00
28. 12. 2022	10:00–18:00
29. 12. 2022	10:00–18:00
30. 12. 2022	10:00–18:00
31. 12. 2022	10:00–16:00
1. 1. 2023	11:00–18:00

ZÍSKEJTE PERMANENTNÍ

NĀDHLED

Z NEJVYŠŠÍ KOSTELNÍ VĚŽE V ČR
SE ZVÝHODNĚNOU CELOROČNÍ PERMANENTKOU





Permanentní vstupenka, která umožní opakovaný výstup na ochoz nejvyšší kostelní věže v České republice (102,26 m), která je součástí katedrály sv. Bartoloměje v Plzni je k dostání v pokladně katedrály i věže.

Z charitního života

v západních Čechách

Blíží se Tříkrálová sbírka

...zapojte se také!

Tříkrálová sbírka proběhne ve dnech **1.–15. ledna 2023**. Charita nyní hledá nové koledníky a dospělé vedoucí kolednických skupinek. Veřejnost může pomoci také nabídnutím veřejně přístupného místa pro umístění statické kasičky, které se již dvakrát osvědčily v obchodech, úřadech či kostelích. Diecézní charita Plzeň také nabízí podporu zájemcům, kteří by chtěli založit nové kolední místo v lokalitě, kde se dosud koledovat nechodilo.

Potřebné informace poskytnou všem lidem s dobrým srdcem, kteří se chtějí do Tříkrálové sbírky zapojit, koordinátorky pro naši diecézi:

- Helena Pachnerová, tel. 731 433 015, e-mail: helena.pachnerova@dchp.charita.cz,
- Eva Karasová, tel. 731 591 852, e-mail: eva.karasova@dchp.charita.cz.

Vedle koledování tří králů bude stále dostupná koleda online na **www.trikralovasbirka.cz**, kde je možnost přispívat celoročně. Bezhotovostní bankovní převody pro 23. ročník Tříkrálové sbírky budou započítávány do konce ledna 2023.

...pro koho koledujeme?

Tříkrálová koleda je důležitým finančním zdrojem pro činnost charitních služeb starajících se o potřebné lidi. Před začátkem sbírky schvaluje diecézní komise Tříkrálové sbírky charitám a dalším koledujícím organizacím záměry pomoci. Takových záměrů bývá každý rok 50–60 a jsou zveřejněny na **www.trikralovasbirka.cz** a webu diecézní charity **www.dchp.cz**. Charity pomáhají seniorům s omezenou soběstačností, duševně i fyzicky handicapovaným lidem, chronicky nemocným, lidem bez domova, matkám s dětmi v tísní, lidem v krizových situacích během havárií a živelných pohrom, obětem domácího násilí, uprchlíkům a cizincům v těžké situaci, dětem ze sociálně znevýhodněného prostředí, zkrátka všem, kteří si sami pomoci nemohou a pomoc potřebují.

Například v Plzni se tradičně koleduje na podporu sociálních služeb Městské charity Plzeň. Peníze budou využity na pomoc matkám a jejich dětem a také těhotným ženám, které našly útočiště v Domově sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní. Dále na sociální práci v Domově sv. Františka, což je azylový dům vybavený i noclehárnou, nízkoprahovým zařízením a terénním programem na pomoc lidem bez domova. Příspěvek z Tříkrálové sbírky obdrží také charitní služba Tísňová péče. Díky ní se klient ze svého domácího prostředí kdykoli

dovolá pracovníkovi, který je obeznámen s jeho situací. Komunikaci umožňuje pouhé stisknutí tlačítka náramku na zápěstí. Službu využívají zejména handicapovaní lidé a senioři. Z plzeňské koledy jsou dále podporovány děti ze sociálně znevýhodněného prostředí ve farnostech vikariátu Plzeň-město, jde například o zaplacení kroužků a školních výletů, jichž by se děti jinak nemohly zúčastnit, může však jít i o potravinovou pomoc.

Farní charita Karlovy Vary využije svůj podíl z koledy na pořízení nové kuchyňské linky se spotřebiči pro klienty Týdenního stacionáře pro osoby s Alzheimerovou chorobou. Farní charita Cheb zase využije koledu na provoz Dobrovolnického centra, podporu sociálních služeb pro lidi bez přístřeší provozovaných zde diecézní charitou, podporu Hospice Sv. Jiří o. p. s. a na pomoc dvěma lidem se vzácným genetickým onemocněním. Římskokatolická farnost Dýšina využije peníze ve spolupráci se školami na území farnosti na podporu dětí ze sociálně slabých poměrů, dále na zajištění školních pomůcek, úhrady dětských táborů a také na podporu bydlení sociálně slabých rodin. Ve prospěch sociálně znevýhodněných dětí a dětí s různými stupni zdravotního nebo mentálního postižení bude koledovat také SŠ a ZŠ Jesenice. ZŠ a MŠ Blížejov plánuje v rámci svého hudebního projektu pořídit hudební nástroje, které budou určeny pro znevýhodněné děti s hudebním nadáním, jejichž rodiny nemají prostředky na školné nebo na dojíždění dětí do ZUŠ.

Nejen na pomoc uvedeným přicházejí tři králové ke dveřím domácností, zpívají koledu, předávají radostnou zvěst o narození Spasitele, vinšují štěstí a zdraví a zápisem svých iniciál K+M+B s letopočtem žehnají příbytku laskavého dárce, písmena totiž značí také „Christus mansionem benedicat“ neboli: „Ať Kristus požehná tomuto domu.“

...jak se koleda rozděluje?

65 % vybraných prostředků se vrací místním charitám, které je vykoledovaly, 15 % je určeno na podporu sociálních služeb a projektů diecézní charity (pomáhající ve více krajích), 10 % na rozvojové projekty v zahraničí (v našem případě



jde zejména o podporu vzdělávání chudých dětí v Jižní Americe), 5 % na projekty a služby Charity Česká republika a 5 % jsou zákonné režie sbírky.

Sbírka Domova sv. Františka pro osoby bez přístřeší

Do 12. prosince pořádá Domov sv. Františka provozovaný Městskou charitou Plzeň sbírku ponožek, spodního prádla, bund a ručníků pro osoby bez přístřeší. Dary můžete přinést do domova na adrese *Wenzigova 5, 301 00 Plzeň*, a to každý den *od 12 do 17 hodin* nebo dle předchozí telefonické domluvy. Kontaktními osobami jsou *Adam Plzák, tel. 603 984 787* a *Denisa Michálková, tel. 734 265 498*.

Na inspekční cestu po Peru vyrazil vedoucí rozvojových projektů Diecézní charity Plzeň

Cílem cesty Pabla Chacona Gila je navštívit v Peru všechny chudé rodiny, jejichž děti jsou zapojeny do projektu Adopce na dálku. Ty pobývají zejména v amazonském městě Iquitos, přístupném pouze lodí nebo letadlem, a v několika dalších komunitách. Pablo zde bude zjišťovat potřeby místních chudých a probírat s nimi fungování projektu. Setká se také s Misionářkami identes, které s Diecézní charitou Plzeň na projektu spolupracují přímo v místech pomoci. Pablo Chacon Gil navštíví také biskupa Apoštolského vikariátu v Iquitos Miguela Angela Cadenase Cardo. S místní Diecézní charitou Iquitos projedná dosavadní fungování projektu AMMERE – Péče o nezletilé matky s omezenými ekonomickými prostředky a navštíví i podpořené klientky. Cesta je příležitostí i pro seznámení se s dalšími projekty, které realizuje peruánská charita, a k získání kontaktů využitelných pro další spolupráci na pomoci místním chudým.

Máte zájem podpořit příspěvkem na vzdělávání chudé dítě z Jižní Ameriky? Zapojte se do projektu Adopce na dálku. Více informací na www.humanitarni.dchp.cz nebo u asistentky projektu *Jaroslavy Medunové* na tel. 731 433 137 nebo e-mailu: jaroslava.medunova@dchp.charita.cz.

Podpořit projekt AMMERE pomáhající nezletilým peruánským matkám a jejich dětem v nouzi můžete bankovním převodem. Číslo účtu **75277127/2700**, variabilní symbol **91148**.

Cenu Ď v Plzeňském kraji získala ředitelka Farní charity Dolní Bělá Halina Vetenglová

Cena Ď je veřejným poděkováním za obětavou práci pro druhé nebo mecenášskou podporu charitativních projektů. Paní Halinu Vetenglovou oficiálně navrhla Diecézní charita Plzeň, a to na podnět jejích spolupracovníků a přátel dobře seznámených s její dlouhodobou, láskyplnou a pokornou pomocí potřebným. Ředitelkou Farní charity Dolní Bělá je již 25 let. Po celou tuto dobu navštěvuje pravidelně obyvatele Domova pro seniory v Horní Bříze, Dětského domova v Trnové a mnoho lidí, kteří jsou zdravotně postižení nebo jsou v sociální nouzi. Jako hlavní organizátorka Tříkrálové sbírky ve farnosti jim každoročně zajišťuje z této sbírky všestrannou pomoc (ošacení, zdravotní potřeby, potraviny či hračky), často ovšem na toto vše přispívá také z vlastní kapsy. Je aktivní rovněž jako členka Sboru pro občanské záležitosti při MÚ v Horní Bříze, nejen jako kostelnice slouží také v ledeckém kostele a farnosti. Díky tomu všemu je ve svém okolí známá a vyhledávaná lidmi bez rozdílu vyznání.



DCM, Františkánská 11, Plzeň 301 00 (vchod vedle Muzea církevního umění)

FB: @DCM Plzeň

Instagram: @dcm_plzen

YouTube: DCM Plzeň

web: www.dcmplzen.cz

e-mail: dcm@bip.cz

Proběhlé akce:

Let's Dance

Na svatého Martina (nejen) plzeňská mládež tančila na plese Let's Dance v kulturním domě JAS. Celý večer byl přehlídkou krásných šatů, plného parketu a dobré nálady. Fotky z plesu najdete na našem Facebooku i diecézním webu.

Týden modliteb za mládež

13.–20. listopadu probíhal po celé republice Týden modliteb za mládež. Vysockoškolské společenství HORA se každé odpoledne sešlo v kapli na DCM a modlilo se za své společenství a všechny mladé v církvi. Ve středu se k nim přidalo i středoškolské spolčo. Každý den byl jiný způsob modlitby – třeba růženec, chvály, křížová cesta.

Log In!

Během diecézního setkání mladých s otcem biskupem se nás sešlo téměř 50. Společně jsme prožili večer chval, mši svatou v katedrále, talk show s naším biskupem a mladou misionářkou Majdou, která prožila rok v Africe. Zahráli jsme si volejbal, ping pong, stolní fotbal, deskové hry i hru po městě. Celým setkáním nás provázelo téma evangelizace a pomoci. Ve vytvořeném společenství jsme si sdíleli naše zkušenosti a rady, jak na to, jak nečekat a vydat se na cestu.

Co na diecézko říkali mladí?

- Během víkendu se sjela mládež plzeňské diecéze do Plzně, aby se potkala s otcem biskupem Tomášem. Celým víkendem nás provázel verš z Lukášova evangelia – „Maria se vydala na cestu a spěchala“. Otec biskup nám na tuto Mariinu cestu za Alžbětou nabídl několik pohledů a já doufám, že příště najde

více mladých odvahu překonat strach, lenost a další překážky, a tak jako Maria vyrazí na cestu, třeba v létě do Lisabonu.

- Čekala jsem, že to bude špatný, takový hodně suchý, jako to na mě působilo minulé roky, ale bylo to uvolněný, příjemný, taková přátelská atmosféra. Líbilo se mi, že část programu byla u salesiánů a že to bylo i s přespáním a byla větší možnost se poznat. Super, že tam byl ten pěší přechod do katedrály a že tak bylo dost pohybu.
- Nejvíc bylo to společenství, ty lidi. Volejbal s biskupem taky dost dobrý, a stejně tak deskovky, mohlo se hrát klidně dýl. Klidně bych bral příště více volného času na poznání se.
- Talk show se povedla, byla skvělá. Líbilo se mi, že biskup a Majda byli autentičtí a šli do toho naplno. Hodně jsme se zasmáli, ale přitom šla debata i do hloubky.
- Potřebuji takových akcí víc. Je to super odreagování.
- Škoda, že nebylo ještě víc lidí.

Připravované akce:

Tvořivý BeYOUtiful

Třetí adventní víkend (9.–11. prosince) uspořádáme na DCM v Plzni víkend pro holky, který bude zaměřený hlavně na tvořivost. Budeme péct vánoční cukroví, vyrobíme si dárkové taštičky, také nějaké dárky do nich a celý víkend si provoníme kořeněným svařeným džusem (pro zletilé vínem :-D). Nebude chybět společná modlitba, povídání a hry. Víkend je pro všechny holky od 12 do 20 let. *Více informací a přihlášky na webu DCM.*

RESET – adventní ztišení

Zveme všechny mladé (16–33 let) na jednodenní duchovní obnovu před Vánoci. Kdy? V sobotu 17. prosince. Kde? Na DCM Plzeň (Františkánská 11). Proč? Je to možnost ztišit se v neustálém hluku a křiku světa, zastavit se během nekončného shonu dnešního života, věnovat čas Bohu a tím i sobě. *Více informací a přihlášky na webu DCM.*

Světové dny mládeže 2023 v Lisabonu

Světové dny mládeže jsou setkáním mladých lidí z celého světa s papežem. Je to také pouť, oslava mládeže, vyjádření univerzální církve a intenzivní okamžik evangelizace pro svět mladých. Přestože je jasně patrná jeho katolická identita, Světový den mládeže otevírá své dveře všem bez ohledu na to, jak jsou církví blízcí nebo vzdálení. Na Světové dny mládeže, které proběhnou 1.–6. srpna 2023, zve papež František do Lisabonu.

Více informací naleznete na www.bip.cz. Přihlašování je již spuštěno na www.svetovednymladeze.cz.



karmelitánské nakladatelství informuje

KNA

Jak se blíží čas mého odchodu do důchodu, nabývá každý den v milém knihkupectví nádech výjimečnosti, takového až posvátna. Ráno se procházím mezi policemi knih a u některých se zastavím déle, rovnám je a promlouvám s nimi. S těmi, které se prodávají samy, neboť je v nich něco víc, než jen zajímavý obsah. Jsou plny Božího ducha, který ovane člověka, jen se přiblíží. Mluvím i s těmi knihami, které dlouho a nehybně leží, nikdo je nevezme do ruky. Některé jsou staré, chybí jim jiskra. Ta, která stačila kdysi, už nedokáže rozhořet oheň touhy po životě. Co s nimi? Sloužily dobře ve své době, zůstávají v obchodě v polici dál. S vděčností projdu očima všechny barevné obrazy, ikony, růžence, drobnosti s duchovními náměty, někdy bývají jediné mnoho let, které nám připomínají, že je cosi nad námi. To není málo. Každý kus zboží v našem obchodě vyvolává v zákazníkovi nějaký pocit, může se dotknout makomu, místa v našem srdci, kde sídlí nejhlubší Úradek Boží. Tato zkušenost zůstane ve mně hluboko a doufám, že nejen jako vzpomínka, ale jako živá radost z těch krásných let mezi knihami.

Děkuji Bohu a všem přímluvcům za ten dar práce v Karmelitánském knihkupectví. Děkuji Vám všem, milí přátelé, příznivci a nadšení kupci knih, kteří jste přinášeli do obchodu chuť nakupovat, ale i své příběhy, často nevšední a pohnuté. Děkuji za společné chvíle, kdy jsme se vzájemně povzbuzovali v chuti a radosti ze života. Budete-li mít v prosinci cestu do obchodu, ráda se s Vámi rozloučím a předám Vás nové kolegyni.

Báječné adventní a předvánoční nákupy v Karmelitánském knihkupectví přejí **Majka Lachmanová a Tereza P. Matyášová.**

Nepřehlédněte informace z Karmelitánského knihkupectví

otevírací doba PROSINEC

pondělí, úterý, středa, čtvrtek 9:00–18:00

pátek: 8:00–16:00

17. 12. Adventní sobota 9:00–16:00

Od 24. 12. 2022 do 6. 1. 2023 bude zavřeno z důvodu čerpání dovolené a inventury.

Vaše objednávky pro farnosti rádi zajistíme do 23. 12. 2022.

Karmelitánské knihkupectví vítá novou nástupkyni **paní Terezu Pošvec Matyášovou**. Šikovná, milá a příjemná žena, se kterou se budete potkávat v obchodě od prosince již každý den. Děkujeme za Vaši vstřícnost a vzájemnou podporu během zaučování.

Knižní a jiné novinky

Připravme cestu Páně, Angelo Scarano

Průvodce adventní a vánoční dobou obsahuje stručný výklad biblických textů na příslušný den a podněty k aplikaci Božího slova v našem životě, neboť praktický dopad rozjímání Božího slova je důležitý. Advent má dvě základní témata: Ježíšův první příchod ve vtělení a jeho druhý příchod ve slávě na konci dějin. Doprovázejí nás přitom tři postavy ukazující na Mesiáše – prorok Izaiáš, Jan Křtitel a Ježíšova matka Maria. Během vánočních svátků vstřebáváme prolog Janova evangelia a rozjímáme slova prvního Janova listu. V adventní i vánoční době tak můžeme prožívat těsné sepětí mezi liturgickým slavením, tajemstvím Vánoc a naší konkrétní situací. Knižka přispěje k tomu, abychom prožili konec starého a začátek nového roku s hlubší radostí a novým úžasem.

Potěšení není nikdy dost, Hana Pinknerová

Tři knížky fejetonů Hany Pinknerové na téma vděčnost, radost a potěšení. Potěšení jsou pro autorku „Boží milostné vzkazy, jež na nás čekají na našich denních cestách“. V první části vypráví o potěšeních, která jsou – ale neměla by být! – samozřejmá. V druhé fázi se snaží najít potěšení v tom, co nebývá příjemné. Otázka, kterou si položila v třetím roce svého hledání, zní: „Existuje něco, co se nedá v potěšení proměnit?“ Dospěla k této moudrosti: „V každé situaci, za všech okolností, vždycky stojí za to, potěšení hledat. Bůh totiž slibuje, že kdo hledá, ten najde. A potěšení jsou jeho disciplína.“

Milované princezně bojovníci, Sheri Rose Shepherd

Bůh je s námi v každodenních zápasech. Když v našem životě – naší víře, rodině, vnímání sebe sama, kariéře a dalších oblastech – zuří boj, je pochopitelné, že nás to unavuje a vyčerpává. Proto potřebujeme čas, abychom načerpali novou sílu. Kniha Milované Princezně bojovníci je jako osvěžující koupel, do které je možné ponořit svou duši. Autorka bestsellerů Sheri Rose Shepherd prostřednictvím milostných dopisů od Krále celého strojení vřelým a povzbuzujícím způsobem pomůže načerpat novou sílu. Podle motta z 2. listu Timoteovi 4,7 – „Dobrý boj jsem bojoval“ – uvedené dopisy osvěží a naplní životodárnou posilou právě v těch chvílích, kdy máte pocit, že to už sama nevládnete.



Kostely a kaple sv. Vojtěcha v Plzeňské diecézi, závěr

Na závěr nám zůstává historická záhada. Kde sv. Vojtěch založil v roce 992 kostel ke cti Panny Marie, jak praví legenda „v Plzeňské provincii“. Lidová tradice i mnozí historici jej vždy hledali v dnešním kostele sv. Jiří v Plzni Doubravce. Arcibiskup Josef Beran ve spisu Staroplzenecké kostely za něj označil dnešní kostel Narození Panny Marie ve Starém Plzenci, tedy přímo v tehdejší Plzni. To

se zdá být blíže pravdě, kterou ale neznáme. Protože se osobně kloním k interpretaci arcibiskupa Josefa Berana, udělal jsem vizualizaci možného vzhledu románského kostela na základě zachovaných zbytků románských zdí.

Prosincovým vydáním Diecézního zpravodaje končím povídání o kostelech a kaplích Plzeňské diecéze. Píši o nich od roku 2005, čili 18 ročníků. Za tu dobu jsem navštívil, vyfotografoval a popsal 577 staveb. Mnoho jsem se sám dozvěděl a chtěl jsem mnoho toho předat čtenářům. Byla to i exkurze do duchovního života našich předků. Bylo překvapivé zjistit, že většina svatyní sv. Jana Nepomuckého jsou kapličky, ale na druhou stranu všechny svatyně sv. Mikuláše jsou kostely. Proč? Snad proto, že úcta ke sv. Janu rostla z lidových vrstev a ty na kostely neměly prostředky. V naší diecézi je nejvíce kostelů a kaplí zasvěcených sv. Jana Nepomuckému, následovaných kostely a kaplemi sv. Anny. Snad proto, že sv. Anna je ochránkyně rodiny, což bylo vnímáno jako důležité. Mnoho kostelů a kaplí je věnováno Nejsvětější Trojici, tedy Nejvyššímu Bohu. Zde je také patrná převaha kaplí a kapliček. Větší část naší diecéze zahrnuje pohraničí, nepřesně zvané Sudety. Z našich národních světců jsou zde kostely a kaple zasvěceny převážně sv. Václavovi, ostatní naši národní ochránci jsou v menšině. Hovoří to o tom, že v dávnější minulosti nebylo důležité, zda někdo hovoří česky či německy, ale hlavní byla země a její zemský patron. To vše se můžeme do-



Kostel Panny Marie ve Starém Plzenci, pokus o možný vzhled

zvědět na cestě po našich kostelech a kaplích. Toto putování s Diecézním zpravodajem není ani zdaleka úplné a téma není vyčerpáné.

Již vloni jsem se rozhodl, že povídání o svatyních sv. Vojtěcha bude tím posledním. Myslím, že je čas tuto milou a dnes pro mě stále obtížnější činnost ukončit. A proč právě sv. Vojtěchem? Přijměte prosím moje vysvětlení: od roku 1956 byl v Plzni u kostela sv. Bartoloměje kostelníkem provinciál řádu augustiniánů, jenž byl propuštěn z internace. Jmenoval se Alois Primes, řeholním jménem Vojtěch. Tento vzdělaný augustinián mě, malého ministranta, uváděl do nádherného světa architektury, umění a liturgie. Brával mně na své cesty po



Sklená u Kraslic

různých místech v Čechách a na Moravě a seznamoval mě s naším kulturním a duchovním bohatstvím a historií. Stal se mým mentorem. On má jistě zásluhu na tom, že jsem prožil život věnovaný historii a památkám. Že jsem získal úctu a respekt k pražskému biskupovi Vojtěchovi, který úporně dbal na soulad křesťanského života a osobní zodpovědnosti až jej to přivedlo k mučednické smrti.

V necelých osmnácti letech (1964) jsem byl biřmován a vybral jsem si jméno Vojtěch. Kmotrem mi byl historik archivář Miloslav Vlk, který ten rok nastoupil na studia v semináři a po několika desetiletích usedl na svatovojtěšský stolec v Praze. Jeden z našich synů se jmenuje Vojtěch. Nyní, v pokročilejším věku, jsme získali přátele z Libice, z rodiště sv. Vojtěcha. Odtud je moje fotografie bratrů Vojtěcha a Radima na misijní cestě. Co k tomu dodat, kruh se uzavírá. Přeji vám všem, aby se vás drželo zdraví, zvědavost po poznání a radost ze života v Kristu.

Jan Soukup



Chtěli bychom srdečně poděkovat panu Soukupovi za čas a pečlivost, kterou věnoval putováním v rámci plzeňské diecéze a představoval nám celých 15 let poutavým způsobem místní kaple a kostely. Pane Soukupe, vyprošujeme Vám Boží požehnání a pevné zdraví do nadcházejících let a dalších projektů.

Zdiáře emeritního biskupa Františka

1. 12.	10:00	Plzeň, biskupství, setkání s vedoucími Diecézní charity Plzeň
	14:00	Plzeň, Domov sv. Alžběty, mše sv. pro seniory
7. 12.	9:30	Marianeum, Rada Charity ČR
8. 12.	14:00	Plzeň, Domov sv. Alžběty, mše sv. pro seniory
12. 12.	14:30	Klatovy, setkání zaměstnanců Oblastní charity Klatovy
15. 12.	14:00	Plzeň, Domov sv. Alžběty, mše sv. pro seniory
17. 12.	9:00	Mariánské Lázně, děkanský kostel, mše sv. k 50. výročí primice Mons. Fořta
22. 12.	14:00	Plzeň, Domov sv. Alžběty, mše sv. pro seniory



Do tohoto zpravodaje přispěli svými fotografiemi: Václav Beneš, Soňa Pikrtová, Jan Soukup, Jiří Strašek, Jitka Nekolná, Jaroslava Straková, Pavel Kavec, Marek Badida, Jaroslav Vracovský, Jakub Žák.

Vážení čtenáři, vítáme také vaše obrazové a textové příspěvky do zpravodaje, které můžete posílat na adresu zpravodaj@bip.cz nebo poštou (nám. Republiky 35, Plzeň, 301 00).

Web plzeňské diecéze: www.bip.cz. Facebook: [@bip.cz](https://www.facebook.com/bip.cz).

38 Na vaše příspěvky se těší Hana Zemenová, redaktorka.

postní rekolekce s biskupem Tomášem

24. – 26. března 2023



Věřím v Dobro a nejsem naivní

Haus Johannisthal, Německo

1500 Kč/osoba



přihlášky na www.bip.cz/reko23

Z diáře biskupa Tomáše



1. 12.	10:00	Plzeň, Biskupství plzeňské, Diecézní charita
4. 12.	16:00	Ostrov, kostel sv. Michaela, mše sv.
8. 12.	11:00	Plzeň, přednáška pro studenty FPR ZČU
	16:30	Praha, Autoklub, adventní zamyšlení pro lékaře
12. 12.	9:00	Plzeň, radnice, vánoční promluva k Zastupitelstvu města Plzně
	14:45	Plzeň, Domov sv. Aloise, mše sv. a návštěva klientů
	19:00	Plzeň, Parkhotel, Kouzlo Vánoc
15. 12.	10:00	Klatovy, charitní Domov pokojného stáří, mše sv.
	13:00	Klatovy, městský Domov pro seniory
16. 12.	9:00	Plzeň, Lékařská fakulta, přednáška pro studenty
	10:45	Plzeň, Senior Rezidence Terasy, návštěva klientů
	14:30	Plzeň-Křimice, Longevita Senio, mše sv.
17. 12.	16:30	Plzeň, náměstí Republiky, přinesení Ježíška do jesliček na Adventních trzích
	18:00	Opálka, Vánoční setkání na hradě
18. 12.	10:00	Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje, mše sv. s přivítáním betlémského světla
	15:00	Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje, adv. půlnodinka
	17:00	Zámek Týnec, mše sv.
19. 12.	14:00	Praha, Komise pro výchovu ČBK
	20:00	On-line vysílání Live s biskupem
24. 12.	11:00	Plzeň, náměstí Republiky, Živý betlém
	12:00	Plzeň, Biskupství plzeňské, setkání s osamělými
	22:00	Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie, pontifikální mše sv.
	24:00	Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje, půlnocní bohoslužba
25. 12.	10:00	Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje, pontifikální mše sv.
	16:00	Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje, pontifikální nešpory
31. 12.	16:00	Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje, mše sv. na zakončení roku
1. 1. 2023	10:00	Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje, pontifikální mše sv.

ZPRAVODAJ PLZEŇSKÉ DIECÉZE

vydává 1 x měsíčně Biskupství plzeňské, nám. Republiky 35, 301 14 Plzeň.

Odpovědná redaktorka:

Hana Zemenová, e-mailová adresa redakce:

zpravodaj@bip.cz, www.bip.cz.

Korektury: Johana Kutková

Evidenční číslo MK ČR E22167.

Redakce si vyhrazuje právo upravovat zaslané příspěvky.

Tiskne MK-tisk Plzeň. Uzávěrka tohoto čísla: 15. 11. 2022,

uzávěrka příštího čísla: 15. 12. 2022